

Tommy's Toren

Een dialoog op basis van het betoog van Tommy in de Volkskrant van 26/2/25

Inleiding

Tommy's Toren is een moreel en filosofisch experiment dat ontspringt aan een botsing tussen twee manieren van denken: de manier van denken van de verontwaardigde humanist en die van de ontregelde realist. Aan de ene kant staat Tommy, de schrijver die in zijn betoog van 26 februari 2025 in *de Volkskrant* de wereld toespreekt vanuit de hoogte van moreel gezag — de schrijver als geweten van de beschaving. Aan de andere kant verschijnt Sammy, de tegenspreker, die zich afvraagt wat er nog rest van dat geweten nu de taal zelf haar richting is kwijtgeraakt.

De dialoog tussen beiden gaat niet slechts over Oekraïne of over geopolitiek, maar over de fundamenteën van moreel spreken in een tijdperk van morele inflatie. Waar Tommy gelooft in de kracht van verontwaardiging als bewijs van beschaving, ziet Sammy daarin het gevaar van wat Hannah Arendt ooit "*het pathos van de goede bedoeling*" noemde — de neiging om de eigen zuiverheid te verwarren met waarheid. In zijn ogen is de morele schrijver van vandaag een priester zonder altaar, een prediker in een toren van taal, die zijn echo voor werkelijkheid houdt.

Zoals Nietzsche waarschuwde, verdwijnt de waarheid niet door leugen, maar door oververzadiging van moraal. Sammy's stem probeert dat inzicht te belichamen: niet door Tommy te ontmaskeren, maar door hem te bevragen. Wat betekent vrijheid nog als ze wordt opgeëist door allen tegelijk? Wanneer wordt empathie instrumenteel, en verontwaardiging een vorm van macht? En wie bepaalt in deze morele markt de prijs van het geweten?

De titel verwijst naar de toren als metafoor van isolatie én ambitie: de verhevenheid van het intellect dat naar waarheid reikt, maar ook de afstand tot de grond waarop mensen werkelijk leven. In die zin is *Tommy's Toren* verwant aan de mythe van Babel: een bouwwerk van woorden dat ineens stort op het moment dat niemand de ander nog begrijpt.

Sammy's tegenspraak is daarom geen aanval, maar een poging tot herstel van taal. Hij probeert de woorden terug te brengen naar hun oorspronkelijke gewicht, voorbij de slogans, voorbij de goede bedoelingen. In zijn visie, verwant aan die van Camus, ligt de enige vorm van morele waardigheid in het weigeren van gemak — in het volhouden van twijfel te midden van roep om zekerheid.

Zo is *Tommy's Toren* niet slechts een dialoog, maar een moreel onderzoek in theatrale vorm: een spiegel die de lezer uitnodigt om niet te kiezen tussen Tommy en Sammy, maar te luisteren naar het trillen van de grens tussen hen — daar waar waarheid nog ademt.

Tommy:

"Wat een louché samenzwering, het gezelschap Russen, Amerikanen en Saoediërs rond een gepolitoerde tafel in Riyad. Drie nationale vlaggen aan de kop ervan, waar het geel-blauw van zowel Oekraïne als de EU schittert door afwezigheid. Groepsportret van leugen en terreur. Autocraten en hun epigonen die vergaderen over het lot van een land dat hartstochtelijk zijn vrijheid verdedigt en daar zijn beste mensen voor heeft gegeven. Dat in een zee van ellende en verdriet is gestort, maar waar je hoort zeggen: 'We moeten van ijzer zijn, anders worden we allemaal vermoord.' Verkracht door de Russen, beroofd door de Amerikanen. Grootmachten die zich hebben verenigd tot een olie- en gassyndicaat dat grondstoffen en territoria verdeelt.

Sammy:

Heeft Tommy wel door wat er echt is gebeurd? Heeft Tommy de toespraak van Jeffrey Sachs gezien/gehoord? De invloedrijke professor economie die overal bij was? Zelensky, de manipulatieve clown die de Europese zwakke leiders om zijn vinger windt en een beroep doet op het morele geweten van Europa. Zelensky die zonder hulp van de VS binnen 3 dagen uitgeteld zou zijn geweest. Zelensky die zijn volk naar de slachtbank leidt tegen beter weten in enz. enz.? Heeft Tommy wel een goed beeld van hoe Europa er nu voor staat? Dat we geen middelen hebben om onszelf te verdedigen? Dat we net als het oude Rome aan zelfgenoegzaamheid en morele praatjes van zogenaamde intellectuelen zoals Tommy Wieringa en Geert Mak ten onder gaan?

Tommy:

Beide roepen ironisch genoeg op tot nieuwe verkiezingen in Oekraïne. Met sociale media kun je het democratisch proces manipuleren tot het iedereen duizelt. In Roemenië bracht TikTokbeïnvloeding vanuit het Kremlin bijna een volstrekt onbekende, pro-Russische presidentskandidaat aan de macht. Verkiezingen als machtsgreep, om een stroman te installeren die beter gehoorzaamt dan Volodymyr Zelensky doet.

Sammy:

Heeft Tommy weleens nagedacht hoe Zelensky aan de macht is gekomen? Door een slim machtsspelletje van de VS onder leiding van de democraten? Telefoontje van Victoria Nuland. Bekend? Is het Tommy bekend dat Zelensky iedereen het zwijgen heeft opgelegd aan iedereen die het niet eens is met zijn vrijheidsidealen? Dat hij op dictatoriale toon de Russische cultuur, het volk, de taal, de gebruiken een kopje kleiner heeft gemaakt? Dat hij inmiddels een niet gekozen zogenaamde president is die de verkiezingen uitstelt. Een oorlogsstoker die geen middel schuwt om door te gaan tot er niets meer overeind staat? Dat de meeste Oekraïners inmiddels dood zijn of gevlucht (ook Russisch gezinde Oekraïners die niet willen vechten tegen Russen of hun landgenoten)?

Tommy:

Natuurlijk roept iemand als Zelensky de toorn van Trump over zich af. De Oekraïense

president heeft talent, verdiende zijn miljoenen eerlijk en werd tijdens vrije verkiezingen verkozen met 73 procent van de stemmen. Alleen autocraten kunnen zulke percentages overleggen. Echt talent, waar moreel leiderschap - tegenover een façade van bluff en goudlaminaat. Ware moed versus een grote bek.

Sammy:

Heeft Tommy door dat hij zelf een grote bek heeft die hij opentrekt tegen de verkeerden in dit geval. Dat hij zichzelf op de borst klopt omdat hij het allemaal beter weet dan de rest en zichzelf neerzet als het culturele geweten van Nederland en Europa? Geert Mak is ook zo'n zelfbenoemde moralist en Europakenner die het niet begrijpt. Heeft zelfs een boek geschreven over het ontstaan van Europa. Maar dit orakel is inmiddels zelf ook even de weg kwijt. Misschien moet Tommy daar eens aankloppen om zijn literaire tranen te laten vloeien en zijn bek open te trekken? Om gezamenlijk een plan te bedenken (zal wel bij een schotschrift blijven) en op te rukken richting Oekraïne om Europa uit het slop te trekken? Moet Tommy misschien een schrijversgilde oprichten voor de gedesillusioneerde schrijvers van Nederland die het niet meer begrijpen en denken dat Vrijheid nog hetzelfde betekent als 100 jaar geleden?

Tommy:

Een dictator, noemde Trump hem. Een komiek met een bescheiden succes. Populariteitscijfer 4, loog hij ten slotte, terwijl dat van Zelensky rond de 60 procent schommelt, veel hoger dan dat van hem en zeldzaam hoog voor een oorlogspresident. Wrok en naijver brachten Trump tot het laagste afweermechanisme dat de psychologie kent: de omdraaiing. Onrijpe afweer, zoek maar op.

Sammy:

Laat Tommy maar eens nadenken waardoor het komt dat hij denkt dat Zelensky in zijn ogen zo populair is; Europese leiders die hem omarmen en bakken met geld en materieel sturen naar Oekraïne, zogenaamd om hem te steunen maar ondertussen een politiek doel hebben om de inmiddels failliete democratie van het Westen en de inboedel die daarbij hoort te verspreiden richting het Oosten en het daar door een arm volk uit te laten vechten zonder er zelf iets van te voelen. Hypocriet noem je dat dat, zoals het eveneens hypocriet is om zoals Tommy met verontwaardiging te reageren, met valse tranen in de ogen, en je voor te doen als een beter mens dan al die zogenaamde boemannen uit de VS.

Tommy:

Een paar verdiepingen lager in de onderwereld zei onze eigen minister Marjolein Faber het hem met zoveel woorden na: Zelensky was niet democratisch gekozen. Het holle vat Faber, waarin alleen het onnozelste en laaghartigste resoneert. De kleurloze papegaai Faber, die haar uitzinnige hatelijkheden alleen maar napraat van geperoxideerde en geverfde mannen. Ook de Veiligheidsraad, het hoogste VN-orgaan, werd meegezogen in de viering van laagste instincten toen hij weigerde een agressor te noemen in de oorlog. De zelfmoord voor de democratie, noemde de altijd verstandige historicus Timothy Snyder zulk bothsidesism al eens.

Sammy:

Weet Tommy zelf wel dat hij door zijn zogenaamde schrijverijen mede schuldig is aan het bepalen van een zekere vooringenomenheid t.a.v. het kijken naar het conflict tussen Rusland en de Oekraïne en zijn moralistische boodschap zo vaak blijft herhalen dat het verdacht veel op indoctrinatie begint te lijken? Dat Tommy mede schuldig is aan het feit dat mensen die zich goed laten informeren en er inmiddels genuanceerd heel anders tegenaan kijken te stigmatiseren en te verbannen naar de hoek? Heeft Tommy de toespraak van J.D. Vance gehoord? En zo ja, heeft hij de boodschap begrepen? Europa is gewaarschuwd; het gevaar komt niet van buiten, maar van binnen! Hoe? Door valse praatjes van schreeuwerige schrijvertjes zoals Tommy Wieringa. Door groepen uit te sluiten en te vervolgen. Door censuur, stigma's, oprichten van muren, weggijken. Heeft Tommy enig zelfinzicht? Is Tommy een zelfbenoemde ideoloog? Of toch gewoon een gemankeerde en gefrustreerde schrijver en een stroman van onze zwakke leiders?

Tommy:

Grondstoffen ter waarde van 500 miljard dollar eiste Trump van Oekraïne als genoegdoening voor de Amerikaanse oorlogsinspanningen. Dat is ook het bedrag dat nodig is voor de wederopbouw van Oekraïne, becijferde de Wereldbank. Aan het verschil tussen het Amerika van de Marshall-hulp toen en dat van de grondstoffenroof nu is de deformatie van zijn karakter het beste af te lezen. Zo wordt Oekraïne naar een slechte vrede gechanteerd, zonder zelfs de meest noodzakelijke veiligheidsgaranties. In Riyad oordeelt het autoritarisme over het lot van de vrije wereld. Niets deugt er aan die corrupte congregatie, alles roofzucht en morele rot. Het is maar zelden dat ik naar een speciaal plekje in de hel verlang, waar dit soort mensen zullen worden geroosterd tot het einde der dagen, liefst op een zacht vuurtje van eigen olie- en gasreserves."

Sammy:

Heeft Tommy door dat die 500 miljard geen 500 zijn maar 800? En dat die 800 miljard eigenlijk bedoeld was voor het uitventen van een woke-ideologie en een energietransitie; windmolenparken die niet meer rendabel blijken te zijn, verspreiden van boekjes over genderidentiteit en inclusiviteit, klimaatonderzoeken enz. enz.?

Realiseert Tommy zich wel dat die 800 miljard dus in feite direct worden doorgesluisd naar de VS omdat daar de oorlogsfabrieken staan? Omdat wij in Europa niet in staat zijn voldoende militair materiaal te maken en te leveren.

Begrijpt Tommy dat hij daarmee in feite de VS in de kaart speelt? Of is Tommy eigenlijk een deerniswekkende naïeve, verbitterde salonschrijver die nog gelooft in sprookjes en oude linkse opvattingen waar ook zijn zogenaamde literaire vrienden zoals Geert Mak nog in geloven, salonfähige zogenaamde intellectuele types die de mond vol hebben van vrijheid maar zeker niet van plan zijn zich op te stellen naast de strijders aan het front in Oekraïne en hun literaire loge slechts bij hoge nood verlaten, namelijk op het moment dat de oorlog voor hun deur staat!

Weg met deze zelfbenoemde valse moralisten die wellicht in staat zijn om zo af en toe met een aardig boekje op de proppen te komen maar zeker niet in staat zijn om de

wereld te verklaren of de huidige mondiale gebeurtenissen in een goed perspectief te plaatsen. Naar het front ermee. Verbannen naar Oekraïne nu het nog kan, om er voor altijd vanaf te zijn.

Tommy's toren staat op instorten, evenals de Europese Bastille in Brussel. Tijd om van de resten die daarvan over zijn een nieuwe toren te bouwen. Een van deze tijd die tegen een stootje kan en toekomstbestendig is.

Verantwoording: ethica en de moraal van het Sympanisme, www.sympanisme.nl

Terminologie: Links conservatief (Linco): aanhangers van een traditionele linkse ideologie die vastklampen aan oudere vormen van socialisme of communisme, waarbij er veel nadruk ligt op sterke overheidscontrole, bescherming van de minderheden, en sociale gelijkheid. Dit kan leiden tot conservatievere standpunten over bijvoorbeeld hoe de maatschappij en het politieke systeem georganiseerd moeten worden, waarbij een zekere stabiliteit en bescherming van bestaande sociale structuren gewenst is.

Rechts progressief (Repro): mensen aan de rechterkant van het politieke spectrum die progressieve standpunten innemen over zaken zoals technologische vooruitgang, economische hervormingen, en meer persoonlijke vrijheid. Ze steunen bijvoorbeeld innovatie, het loslaten van overheidscontrole, en pleiten voor een meer dynamisch economisch systeem dat ruimte biedt voor verandering en creativiteit. In deze verschuiving lijkt het alsof links zich meer richt op behoud van bestaande sociale structuren en controle (wat traditioneel als conservatief werd gezien), terwijl rechts zich richt op vooruitgang en vrijheid (wat traditioneel als progressief werd gezien).

De rollen lijken te zijn omgedraaid, omdat de focus in sommige gevallen verschuift van sociaaleconomische gelijkheid en overheidscontrole naar het bevorderen van vrijheid en technologische verandering, die voorheen meer geassocieerd werden met progressieve standpunten. Kortom, de traditionele rollen van "links" en "rechts" zijn complexer geworden, waarbij links zich meer conservatief opstelt door vast te houden aan traditionele ideeën over controle en gelijkheid, terwijl rechts meer progressieve ideeën omarmt door in te zetten op vrijheid, verandering en technologische vooruitgang. Beladen begrippen als vrijheid, gelijkheid en broederschap krijgen hierdoor een nieuwe betekenis en worden anders uitgelegd.